

Siseministerium
Pikk 61
15065 Tallinn

Teie 18.10.2021 nr 11-1/67-1

Meie 02.11.2021 nr 4/215

Arvamuse avaldamine 2022. aasta sisserände piirarvu kehtestamise ja piirarvu jagunemise eelnõude kohta

Lugupeetud Kristian Jaani!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse korralduse „Välismaalaste seaduse alusel sisserände piirarvu alla arvatavate välismaalaste 2022. aasta sisserände piirarvu kehtestamine“ eelnõu ja siseministri määruse „2022. aasta sisserände piirarvu jagunemine elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi“ eelnõu kohta. Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud eelnõude kohta.

1. Sisserände piirarvu kehtestamine

Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu kohaselt on 2022. aasta sisserände piirarvuks 1311.

Kaubanduskoda peab mõistlikuks kehtestada järgmise aasta sisserände piirarv välismaalaste seaduses sätestatud maksimummääras ehk 0,1 protsenti Eesti alalisest elanikkonnast. Arvestades tänast olukorda, kus paljudel ettevõtjatel on keeruline leida kohalike elanike hulgast sobivate oskuste, kogemuste ja teadmistega töötajaid, siis on igati mõistlik kehtestada 2022. aasta sisserände piirarvuks seadusega lubatud maksimaalne piirarv.

Samas juhime tähelepanu sellele, et Eesti ettevõtjate üheks peamiseks murekohaks on kvalifitseeritud tööjõupuudus ning välismaalaste seadusest tulenev sisserände piirarvu regulatsioon ei aita seda probleemi piisavalt leevendada. Seetõttu oleme jätkuvalt seisukohal, et sisserände piirarv tuleb välismaalaste seadusest kaotada, piirarvu tuleb suurendada või senisest rohkem välismaalasi tuleb arvata sisserände piirarvu alt välja. Näiteks võiks piirarvu alt välja arvata välismaalased, kellele makstakse 1,5-kordset Eesti keskmist palka, kes töötavad usaldusväärse töandja juures ja kes tulevad tööle ametikohale, kus Eestis on suur tööjõupuudus (nt insenerid).

2. Sisserände piirarvu jagunemine

Siseministri määruse eelnõu § 1 kohaselt jaguneb 2022. aastal sisserände piirarv tähtjalise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi järgmiselt:

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОИИКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3500 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. Kaubanduskoda liikmed annavad üle 40 protsendi Eesti ettevõtete käibest, ligi 40 protsenti puhaskasumist ja tasuvad üle 40 protsendi riiklikest maksudest. Kaubanduskoda esindab ja kaitseb kõigi ettevõtjate ühishuve ning on mitteriiklik ja apoliitiline organisatsioon.

- 1) töötamiseks etendusasetustes loominguilise töötajana etendusasetuse seaduse tähenduses on tähtajalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär ____;
- 2) erialaseks tegevuseks sportlasena, treenerina, spordikohtunikuna või sporditöötajana spordialaliidu kutsel on tähtajalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär ____;
- 3) välislepingu alusel on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär ____.

Kuna välismaalaste nõudlus ning Eesti ettevõtjate vajadus sisserände piirarvu alla minevate tähtajaliste elamislubade vastu on oluliselt suurem kui järgmise aasta plaanitav sisserände piirarv, siis on Kaubanduskoja esimene eelistus kunstlike piirangutega mitte sekkuda piirarvu alla minevate elamislubade jaotusesse. Seega teeme ettepaneku jätta kogu 2022. aasta sisserände piirarv vabalt jaotamiseks ning loobuda siseministri määruse kehtestamisest.

Kui Siseministeerium peab arvestuslikke piirmäärasid teatud valdkondades hädavajalikuks, siis tuleb seda vähemalt seletuskirjas veenvalt ja läbipaistvalt põhjendada. Praegu ei ole seda seletuskirjas tehtud ning Kaubanduskojale jääb ebaselgeks, miks on Eelnõus nähtud ette erisus just kahele valdkonnale (loome- ja spordivaldkond). Seletuskirja (lk 5) selgituse kohaselt on piirarvu arvestuse alusel võimalik Eestisse elama asuda nendel välismaalastel, kes ei konkureeri Eesti tööjõuturul, aga kes loovad suurt lisandväärtust ja kelle siia elama asumine on kooskõlas Eesti riigi ja ühiskonna huvidega. Kaubanduskoja hinnangul kehtib eelnev selgitus kõikide nende välismaalaste kohta, kes saavad sisserände piirarvu alla mineva elamisloa. Kui loominguilised töötajad ja spordivaldkonna töötajad loovad oluliselt suuremat lisandväärtust kui teised sisserände piirarvu alla jäävad välismaalased, siis palume see seletuskirjas välja tuua.

Kui Siseministeerium peab ikkagi vajalikuks broneerida teatud osa sisserände piirarvust teatud valdkondadele, siis Kaubanduskoja hinnangul ei tohi arvestuslikud piirmäärad olla suuremad kui 2021. aastal, pigem võiksid need olla väiksemad. See aasta oli loominguiliste töötajate osas arvestuslik piirmäär 25, spordivaldkonnas 24 ning välislepingute alusel 5. Arvestuslikud piirmäärad võiksid olla 2022. aastal väiksemad kui see aasta järgmistel põhjustel:

- 1) Loominguiliste töötajate hulgas ei ole viimasel kahel aastal olnud nii suurt huvi elamislubade vastu kui on olnud arvestuslik piirmäär. Näiteks 2020. aastal oli piirarv 28, kuid sellest kasutati vaid 5 elamisluba. See aasta on piirarv 25, millest on praeguseks kasutatud 1 elamisluba. Kasutamata jäänud elamislubade põhjusena on seletuskirjas toodud pandeemia mõju jätkumist. Kaubanduskoja hinnangul jätkub pandeemia mõju ilmselt veel ka 2022. aastal ning seetõttu ei ole vaja järgmiseks aastaks ette näha nii suurt arvestuslikku piirarvu.
- 2) Välislepingute alusel oli 2020. aastal piirarv 10 ja see aasta 5, kuid kahe aasta peale on kokku kasutatud vaid 1 elamisluba. Seetõttu teeme ettepaneku vähendada välislepingu puhul arvestuslikku piirmäära võrreldes selle aastaga.
- 3) 2020. aastal jäi kasutamata 32 sisserände piirarvu alla minevat elamisluba, mis olid ette nähtud loominguilistele töötajatele ja välislepingu alusel. See aasta on see number hetkel 29. Samal ajal on väga paljud välismaalased jäänud töötamiseks mõeldud elamisloast ilma, sest vabalt jaotamiseks mõeldud

sisserände piirarv täitus mõlemal aastal juba aasta alguses. Näiteks kui 2020. aastal oleks kasutamata jäänud elamislood välja antud aasta alguses ja välismaalastele oleks makstud 1,5-kordset Eesti keskmist töötasu, oleks riigile laekunud täiendavalt töötajadele üle 400 000 euro aastas.

Toetame põhimõtet, et siseministri määruse eelnõus ei sisaldu sisserände piirarvu ajalisi jaotusi aasta piires. Kuna Eestis on hetkel vajadus töötamiseks mõeldud elamislubade järele suurem kui on kehtestatud sisserände piirarv, siis ei lahenda piirarvu jaotamine näiteks poolaasta kaupa tegelikku probleemi. Muudatusel oleks hoopis negatiivne mõju nii Eesti ettevõtjatele, tööturule, riigile kui ka välismaa töötajatele.

Kaubanduskoja seisukohtade kokkuvõte:

Toetame põhimõtet, et 2022. aasta sisserände piirarv on eelnõu kohaselt välismaalaste seaduses sätestatud maksimummääras. Meie hinnangul on mõistlik jätta kogu järgmise aasta sisserände piirarv vabalt jaotamiseks. Kui Siseminister ei pea sellist lahendust võimalikuks, siis teeme ettepaneku kehtestada arvestuslik piirmäär loominguliste töötajate ja välislepingu osas sellest aastast oluliselt väiksemas mahus ning spordivaldkonna puhul võiks arvestuslik piirmäär olla jätkuvalt 24.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis kohtuma ja oma ettepanekuid lähemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070